

Ishodi učenja zasnovani na sticanju kompetencija: klinička nastava studenata stomatologije

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Prof. Jovanka Gašić¹

Doc. Jugoslav Ilić²

Doc. Aleksandra Milić Lemić²

Prof. Ljiljana Tihaček Šojić²

Medicinski fakultet, Univerzitet Niš¹

Stomatološki fakultet, Univerzitet Beograd²

Cilj savremenog obrazovanja stomatologa

- ✓ pažljiv, obrazovan, kompetentan i vešt stomatolog,
- ✓ koji će, po diplomiranju, biti u mogućnosti da prihvati svoje profesionalne obaveze,
- ✓ pacijentima pružil efikasno i bezbedno lečenje,
- ✓ razume potrebu da nastavi sa profesionalnim usavršavanjem,
- ✓ sposoban da primeni nova saznanja i tehnike,
- ✓ razume ulogu pacijenta u procesu donošenja odluka.

➤ J D Clark JD, Robertson LJ, Harden RM. Applying learning outcomes to dental education. *Br Dent J* 2004; 196:357-9.

➤ Harden RM, Crosby JR, Davis MH. An introduction to outcome-based education. *Med Teach* 1999; 21: 7–14.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Cilj savremenog obrazovanja stomatologa

U tu svrhu, edukacija stomatologa je pomerenjena sa tradicionalnog modela obrazovanja, koji se bazirao na "disciplini" i ispunjavanju unapred definisanih ciljeva,

u obrazovanje zasnovano na sticanju kompetencija u okviru nastavnih planova i programa, gde je glavni **fokus na definisanju ovih kompetencija i očekivanim ishodom učenja.**

Primena ishoda učenja u obrazovanju stomatologa

- ✓ Ishodi učenja nisu sami po sebi cilj, **već osnova obrazovnog programa.**
- ✓ U pristupu koji se bazira na ishodima, odluke o izboru studenata, planiranju nastavnog plana i programa, nastave, učenja i procene trebalo bi da se **donose u skladu sa unapred dogovorenim ishodima učenja.**
- ✓ Hardenov model "tri kruga", prilagođen stomatologiji, kako bi precizirao ishode učenja, predstavlja privlačan i efikasan model kojim se podržava selekcija studenata, izrada plana i programa, izvođenje nastave, učenje i procena.

Chuenjitwongsa S, Oliver RG, Bullock AD. Competence, competency-based education, and undergraduate dental education: a discussion paper

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

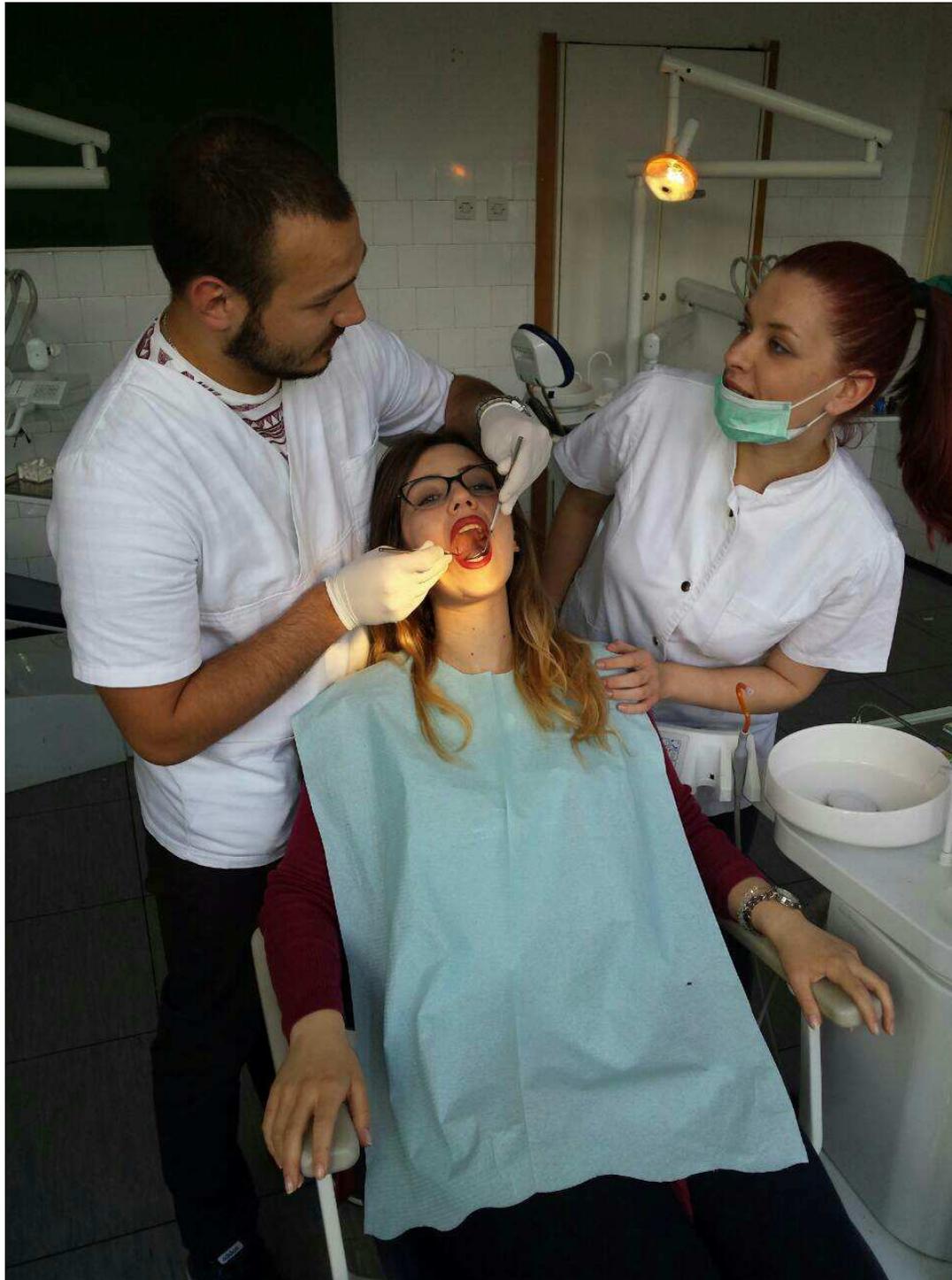

Hardenov model "tri kruga"

1. Šta je stomatolog **u stanju da uradi** (uradi pravu stvar),
2. Kako stomatolog **pristupa svojoj praksi** (uradi kako treba), i
3. stomatolog **kao profesionalac** (prava osoba za taj posao).

Harden RM, et al. **Outcome-Based Education**
AMEE Guide No. 14 (1999)

Stalno unapređenje studijskih programa

U tom smislu,
neophodno je stalno
unapređenje studijskih
programa u cilju
usavršavanja
sposobnosti i veština
budućih stomatologa,
**uključujući kvalitetnu
kliničku obuku u radu sa
pacijentima.**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Stručna praksa

Stručna praksa u okviru integrisanih studija stomatologije na Medicinskim ili Stomatološkim fakultetima u Srbiji, koja se obavlja:

- tokom nastavnog procesa u terminima i rokovima definisanim studijskim programima,
- podrazumeva i dodatne vidove iskustvenog učenja u realnom radnom okruženju.

A) Studentska stručna praksa koja se organizuje tokom raspusta, van nastavnog programa, kroz direktan kontakt i učešće u radnom procesu, kao i

B) Blok nastava, koja je važna za sticanje kliničkih kompetencija budućih stomatologa praktičara

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Stručna praksa studenata stomatologije koja se obavlja tokom nastavnog procesa u terminima i rokovima definisanim studijskim programima

	BG	NS	NI	KG
Predavanja	1938	1935	1740	1965
Vežbe	2499	2430	2580	1545
Druge nastavne aktivnosti	960	150	310	645
UKUPNO (školskih časova)	5397	4515	4630	4155
Završni ispit (ESPb)	12	20	7	10

✓ Ilić J, Kanjevac T. *Current practice and challenges in dental education, ReFEEHS Project Symposium, Kragujevac, 2016.*

Stručna praksa studenata stomatologije koja se obavlja tokom nastavnog procesa u terminima i rokovima definisanim studijskim programima

	BG	NS	NI	KG
Predavanja (nedeljno student časa)	40	34	25	32
Vežbe (nedeljno student časa)	88	86	70	70
Odnos predavanja: vežbe	1:2,2	1:2,5	1:2,8	1:2,2

✓ Ilić J, Kanjevac T. Current practice and challenges in dental education, ReFEEHS Project Symposium, Kragujevac, 2016.

**Stručna praksa studenata stomatologije koja se obavlja
tokom nastavnog procesa u terminima i rokovima
definisanim studijskim programima**

Naziv predmeta	Godina studija (semestar)	Broj časova
Restaurativna odontologija 1 – stručna praksa	III (letnji)	45
Restaurativna odontologija 2 – stručna praksa	IV (zimski)	45
Klinička endodoncija – stručna praksa	V (zimski)	45
Klinički blok Oralna hirurgija Parodontologija i oralna medicina Stomatološka protetika	V (letnji)	120

Stručna praksa se može obaviti i van redovne nastave, tokom raspusta, kao letnja stručna praksa

Naziv predmeta	Stručna praksa
Status predmeta	obavezan
Semestar VII	Godina studija IV
Broj ESPB	8
Broj časova aktivne nastave	160

**✓ Medicinski fakultet, Univerzitet u Nišu,
Studijski program: Integrisane
akademske studije stomatologije**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Stručna praksa

Broj časova aktivne nastave	160
Preventivna stomatologija	40
Oralna hirurgija	40
Bolesti zuba - klinika 1	40
Stomatološka protetika – klinika 1	40

✓ Medicinski fakultet, Univerzitet u Nišu, Studijski program: Integrisane akademske studije stomatologije

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Cilj predmeta - stručna praksa:

Cilj stručne prakse je da se student kroz kliničku praksu, uz rad sa mentorom/komentorom, što bolje osposobi za samostalan klinički rad i usavrši veštine koje su predviđene studijskim programom iz oblasti **preventivne stomatologije, oralne hirurgije, bolesti zuba - klinika 1 i stomatološka protetika - klinika 1.**

Ishod predmeta (znanje, veštine, stavovi)

Student je osposobljen da na osnovu kliničke slike dijagnostikuje i pruži prvu pomoć kod osnovnih oboljenja u oralnoj hirurgiji i bolestima zuba kod odrasle populacije. Takodje je osposobljen da uradi plan terapije kod krezubih i bezubih pacijenata, kao i neku od kliničkih faza izrade parcijalnih i totalnih zubnih proteza. Boravkom u školskim stomatološkim ambulancama student je osposobljen za zdravstveno vaspitni rad, primenu fluorida i zalivanje fisura.

**✓ Medicinski fakultet, Univerzitet u Nišu,
Studijski program: Integrisane
akademske studije stomatologije**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Medicinskog fakulteta Niš u kojima može da se odvija studentska stručna praksa za studente stomatologije:

- Klinika za stomatologiju Niš
- Dom zdravlja Niš
- Vojna bolnica Niš
- Zdravstveni centar Pirot
- Zdravstveni centar Leskovac
- Zdravstveni centar Zaječar
- Zdravstveni centar Vranje
- Zdravstveni centar "Toplica" Prokuplje

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Za obavljanje stručne prakse student dobija uput od Službe za nastavu fakulteta. Uput se popunjava na standardizovanom obrascu koji sadži dva dela:

1. Izveštaj o savladanim veštinama
2. Potvrdu o obavljenoj stručnoj praksi

**✓Pravilnik o stručnoj praksi
Medicinskog fakulteta u Nišu**

**УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ**

ИЗВЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ СТРУЧНОЈ ПРАКСИ

Студент четврте године интегрисаних академских студија
стоматологије _____ број индекса _____,
(име и презиме)

обавио/ла је стручну праксу под надзором лекара
специјалисте из области: Превентивна стоматологија, Орална
хирургија, Болести зуба клиника 1 и Стоматолошка протетика
клиника 1, која обухвата следеће клиничке вештине:

Клиничка вештина	Број часова	Потпис лекара специјалисте
Превентивна стоматологија		
Здравствено васпитни рад са децом школског узраста	10	
Посете школским стоматолошким ординацијама	10	
Протокол у примени флуорида	10	
Протокол о заливању фисура	10	
Орална хирургија		
Дезинфекција и стерилизација у оралној хирургији	1	
Основни принципи екстракције зуба	2	
Упознавање са инструментима за екстракцију зуба	2	
Екстракција зуба клештима и полугама	6	
Основне технике компликоване екстракције зуба	6	
Дијагностика и третман компликација у току и после екстракције зуба	2	
Дијагностика и диференцијална дијагностика обољења у оралној хирургији	2	
Акутне и хроничне инфекције меких и коштаних ткива орофацијалне регије – основе медикаментозне и хируршке терапије	2	
Хируршка екстракција импактираних и прекобројних зуба – упознавање са хируршком техником и асистирање при интервенцији	2	
Хируршка екстракција фрактурираних зуба и заосталих коренова – упознавање са хируршком техником и асистирање при интервенцији	2	
Хируршко лечење коштаних неправилности вилица и неправилности меких ткива – упознавање са хируршком техником и асистирање при интервенцији	2	
Техника примене различитих метода локалне хемостазе	2	
Конзервативна и хируршка терапија ороантралне комуникације	2	
Хируршка терапија периапикалних лезија – упознавање са хируршком техником и асистирање при интервенцији	2	
Лечење повреда орофацијалне регије	2	
Оралнохируршке интервенције код медицински ризичних пацијената – демонстрација	3	
Болести зуба клиника 1		
Препарација кавитета за амалгамске испуне, терапија caries profunda	10	
Препарација адхезивних кавитета за естетске рестауративне испуне	10	
Протокол ендодонтске терапије неифицираног канала корена зуба	10	
Надоградња виталних зуба са и без додатне ретенције, реконструкција ендодонтски лечених зуба	10	
Стоматолошка протетика клиника 1		
Клиничке фазе у изради тоталне зубне протезе	10	
Клиничке фазе у изради парцијалне плочасте зубне протезе	10	
Клиничке фазе у изради пращијалне скелетиране зубне протезе	10	
Коректуре, репаратуре и подлагања мобилних зубних протеза	10	
	160	

Izveštaj o savladanim veštinama rada potpisuje:

- ✓ lekar specijalista sa najmanje pet godina radnog iskustva (mentor iz prakse) i
- ✓ rukovodilac institucije u kojoj je praksa obavljena

Potvrdu o obavljenoj stručnoj praksi potpisuje odgovorni nastavnik.

✓ ***Pravilnik o stručnoj praksi
Medicinskog fakulteta u Nišu***

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ПОТВРДА О ОБАВЉЕНОЈ СТРУЧНОЈ ПРАКСИ

Овим се потврђује да је студент интегрисаних академских
студија стоматологије

_____, број индекса _____
(име и презиме)

обавио/ла стручну праксу из предмета: Превентивна
стоматологија, Орална хирургија, Болести зуба клиника 1 и
Стоматолошка протетика клиника 1, у трајању од 160 часова

ОДГОВОРНИ НАСТАВНИК

ОДГОВОРНИ НАСТАВНИК

ОДГОВОРНИ НАСТАВНИК

ОДГОВОРНИ НАСТАВНИК

Mentor – nastavnik fakulteta

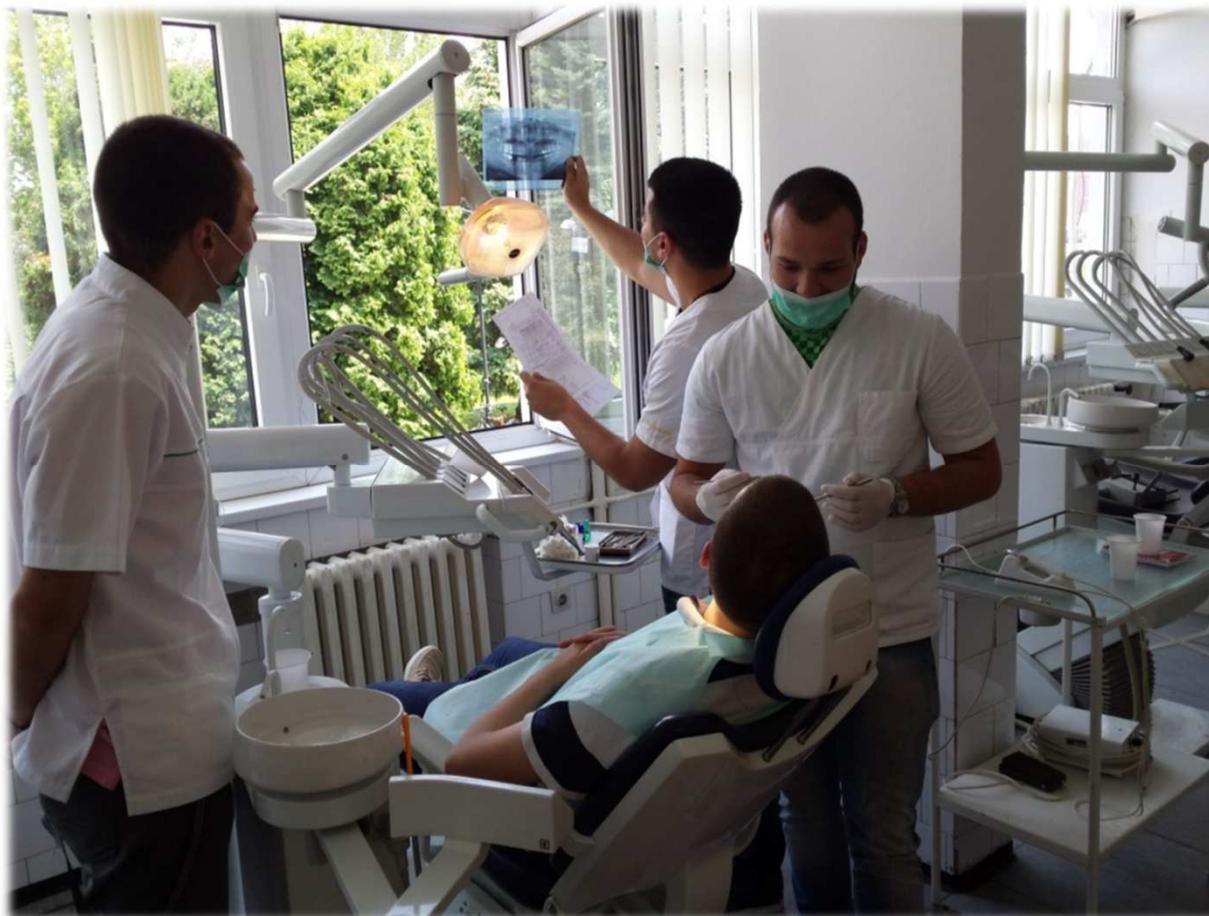
Mentor - iz prakse

Dužnosti mentora iz prakse:

- ✓ da svojim iskustvom pomogne u usavršavanju pojedinih veština koje je student stekao nakon osmog semestra integriranih studija,
- ✓ da organizuje i neprekidno prati izvođenje celokupne prakse,
- ✓ da pruži stručnu pomoć studentu u praktičnom radu,
- ✓ da proveri njegov praktičan rad,
- ✓ **da uvede studenta u vođenje stomatološke ordinacije,**
- ✓ da daje određene zadatke i poslove koje student treba da pripremi,
- ✓ da kroz praktičan rad i učenje pomogne studentu da se osposobi za samostalan rad,
- ✓ da svakodnevno overava unešene podatke o izvršenim radovima u dnevniku studenta

Nezavisno od
forme u kojoj se
sprovodi,
**studentska stručna
praksa** predstavlja
oblik nastavne
aktivnosti u toku
studija koja
**obezbeđuje bitne
uslove za sticanje
kliničkih
kompetencija
budućih
stomatologa
praktičara**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Izazovi...

- ✓ Usklađivanje programa studija na univerzitetima u Srbiji, uključujući sve forme studentske stručne prakse
- ✓ Revizija postojećih programa, uključujući učenje zasnovano na iskustvu, a u smislu usaglašavanja sa EU direktivama
- ✓ Precizno definisanje standarda kompetencije doktora stomatologije na nacionalnom nivou.
- ✓ Precizno definisanje standarda za studentsku stručnu praksu studenata stomatologije

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**"Ono što čujem – zaboravim.
Ono što vidim – pamtim.
Ono što uradim – razumem".
(Confucius, 451 p.n.e.)**